

Strasbourg, 15.7.2014
COM(2014) 469 final

CARTE VERDE

Valorificarea la maximum a know-how-ului tradițional al Europei: posibilitatea de a extinde protecția indicațiilor geografice ale Uniunii Europene la produsele neagricole

Text cu relevanță pentru SEE

CARTE VERDE

Valorificarea la maximum a know-how-ului tradițional al Europei: posibilitatea de a extinde protecția indicațiilor geografice ale Uniunii Europene la produsele neagricole

Cuprins

Introducere	4
I – Valorificarea la maximum a indicațiilor geografice: avantajele potențiale ale extinderii protecției indicațiilor geografice produsele neagricole la nivelul UE.....	6
1. Indicațiile geografice în UE: situația actuală	6
1.1. Ce este o indicație geografică?	6
1.2. Cadrul juridic pentru protecția indicațiilor geografice	6
1.2.1. Cadrul juridic la nivel internațional	6
1.2.2. Cadrul juridic la nivelul UE	7
1.2.2.1. Protecție unitară la nivelul UE limitată la produsele agricole și alimentare	7
1.2.2.2. Divergențe între cadrele juridice naționale pentru produsele neagricole	8
2. Potențialele beneficii economice, sociale și culturale ale extinderii protecției indicațiilor geografice la produsele neagricole la nivelul UE	9
2.1. Potențialul economic al indicațiilor geografice pentru produsele neagricole	9
2.2. Avantaje pentru consumatori	10
2.3. Sprijinirea eforturilor UE la nivel internațional de intensificare a protecției indicațiilor geografice	11
2.4. Conservarea și valorificarea tradițiilor, a know-how-ului, a diversității expresiei culturale și a patrimoniului cultural din Europa.....	11
3. Probleme și provocări în pregătirea produselor neagricole pentru a fi potențial eligibile pentru protecția indicațiilor geografice	12
4. Alternative la protecția armonizată la nivelul UE	13
II – Opțiuni pentru protecția indicațiilor geografice la nivelul UE	15
1. Obiective și criterii de protecție	15
1.1. Ce fel de indicație: denumiri și simboluri	15
1.2. Ce indicații ar trebui să fie excluse în contextul unei protecții a indicațiilor geografice?	16

2. Cum ar trebui aplicată protecția indicațiilor geografice, printr-o abordare transversală sau una sectorială?	17
3. Legătura dintre produse și teritoriu	18
3.1. Cât de puternică ar trebui să fie legătura cu teritoriul?	18
3.2. Calitatea și specificațiile produsului	19
3.3. Reputația asociată unui produs.....	20
4. Sporirea gradului de protecție	20
4.1. Armonizarea legislațiilor naționale	20
4.2. Crearea unui sistem unic la nivelul întregii Uniuni Europene	21
5. Înregistrarea.....	22
5.1. Rolul administrațiilor naționale într-un sistem de înregistrare european.....	22
5.2. Gestionarea unui registru la nivelul UE	22
5.3. Procedura de înregistrare.....	23
5.3.1. Solicitanții	23
5.3.2. Opoziția la înregistrarea unei indicații geografice	23
5.3.3. Taxe.....	24
6. Domeniul de aplicare a protecției.....	24
6.1. Nivelul protecției acordate	24
6.2. Monitorizarea și asigurarea respectării drepturilor legate de indicațiile geografice	25
6.3. Durata protecției pentru indicațiile geografice pentru produsele neagricole	26
7. După înregistrare	26
7.1. Anularea protecției	26
7.2 Potențialele conflicte între indicațiile geografice și mărci	27
Concluzii	28

Introducere

În lumea globalizată de astăzi, gama de produse oferite consumatorului este aproape nelimitată. Pentru a putea face o alegere în deplină cunoștință de cauză, consumatorii trebuie să colecteze și să compare informații privind prețul și caracteristicile unui număr tot mai mare de mărfuri. Este posibil ca prețul și caracteristicile de bază ale unui produs să nu fie singurele elemente pe care consumatorii își întemeiază deciziile. De asemenea, aceștia caută moduri prin care pot identifica produsele autentice, a căror calitate este cea originală și se așteaptă ca trăsăturile specifice și calitatea cărora li se face publicitate să corespundă caracteristicilor pe care le apreciază și pentru care sunt de multe ori dispuși să plătească mai mult.

În acest scop, reputația și/sau anumite caracteristici privind calitatea asociate cu anumite produse datorită originii lor specifice se pot concretiza în ceea ce se numește „indicație geografică”. Aceasta din urmă caracterizează produsul. Indicațiile geografice (IG) sunt indicații care identifică bunurile ca fiind originare dintr-o țară, o regiune sau o localitate, în cazul în care o anumită calitate, reputația sau alte caracteristici ale produsului se pot atribui în mod esențial originii sale geografice, de exemplu vinul de Bordeaux, Vetro di Murano (sticla de Murano) sau Prosciutto di Parma (șunca de Parma).

Indicațiile geografice sunt în mod evident relevante pentru produsele agricole și alimentare, pentru vinuri și alte băuturi alcoolice, în cazul în care originea lor geografică este legată de calitățile care se datorează fie solului sau climei (de exemplu, în cazul vinurilor), fie unei combinații între factorii naturali și metodele de prelucrare tradiționale aplicate în regiune [de exemplu, în cazul Bayerisches Bier (bere bavareză)]. Cu toate acestea, utilizarea indicațiilor geografice nu se limitează la produsele agricole. O indicație geografică poate evidenția și calitățile specifice ale unui produs care se datorează factorilor umani din locul de origine al produsului, cum ar fi competențe și tradiții de producție specifice. Acesta este cazul, de exemplu, al produselor de artizanat, care sunt în general confecționate manual, folosind resursele naturale locale, și sunt de obicei ancorate în tradițiile comunităților locale.

În Uniunea Europeană (UE) există din abundență astfel de produse neagricole autentice, realizate pe baza cunoștințelor și a metodelor de producție tradiționale, care sunt deseori înrădăcinate în patrimoniul cultural și social al unei anumite zone geografice, de exemplu, Český křišťál (cristalul de Boemia), tartanul scoțian, Marmo di Carrara (marmura de Carrara) sau Meissner Porzellan (porțelanul de Meissen). Toate aceste produse fac parte din know-how-ul și competențele tradiționale ale Europei și, din acest motiv, sunt importante pentru patrimoniul cultural al acesteia și contribuie la economia culturală și creativă. De asemenea, dacă sunt îndeplinite condițiile adecvate pentru exploatarea lor, produsele respective au un potențial economic considerabil. Inovarea și progresele tehnologice sunt esențiale pentru valorificarea la maximum a experienței și a patrimoniului local.

UE este obligată să respecte normele privind protecția indicațiilor geografice în temeiul Acordului privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (Acordul TRIPS), care se aplică tuturor celor 159 de state membre ale Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) și acoperă atât produsele agricole, cât și produsele neagricole. În toate țările membre ale OMC, indicațiile geografice trebuie să fie protejate pentru a evita inducerea în eroare a publicului în privința originii produselor și pentru a preveni concurența neloială. Țările membre ale OMC au dreptul să utilizeze diferite instrumente juridice în acest scop. Unii membri ai OMC, inclusiv 15 state membre ale UE, dispun de o legislație *sui generis* în domeniul protecției indicațiilor geografice pentru produsele neagricole.

O protecție a indicațiilor geografice unitară la nivelul UE există în prezent în cazul vinurilor, al băuturilor spirtoase, al vinurilor aromatizate și al produselor agricole și alimentare. În cazul produselor neagricole, nu există însă în prezent nici o armonizare, nici o protecție unitară a indicațiilor geografice. În schimb, se aplică instrumente juridice naționale, ceea ce înseamnă că nivelurile de protecție juridică variază de la un stat la altul în Europa. Producătorii care doresc să protejeze o indicație geografică pentru produsele lor neagricole în întreaga UE trebuie să se asigure că produsele sunt protejate în mod separat în fiecare stat membru, ceea ce nu pare conform cu obiectivele pieței interne.

Comisia a identificat această problemă în Comunicarea sa din 2011 intitulată *O piață unică pentru drepturile de proprietate intelectuală*¹ și a propus o analiză aprofundată a cadrului juridic existent în domeniul protecției indicațiilor geografice pentru produsele neagricole în statele membre, precum și a implicațiilor acestui cadru pe piața internă.

Studiul privind protecția indicațiilor geografice în cazul produselor neagricole pe piața internă („studiul”) a fost comandat pentru a urmări mai departe acest aspect în 2012². Potrivit studiului, publicat de Comisie în martie 2013, instrumentele juridice existente pe care le au la dispoziție producătorii la nivel național și european sunt insuficiente. La 22 aprilie 2013, Comisia a organizat o audiere publică pentru a discuta rezultatele studiului și pentru a oferi o platformă de dezbateri mai amplă cu privire la necesitatea unei protecții mai eficiente a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole la nivelul UE. Multe dintre părțile interesate care au participat la audierea publică au sprijinit apelul lansat în cadrul studiului pentru o protecție mai bună a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole la nivelul UE.

Având în vedere rezultatele studiului, precum și concluziile audierii publice, Comisia a decis să își continue activitatea de analiză prin prezenta carte verde. Comisia urmărește să desfășoare consultări cât mai ample cu toate părțile interesate pentru a afla dacă este nevoie, la nivelul UE, să se sporească protecția indicațiilor geografice pentru produsele neagricole și, în cazul unei concluzii afirmative, ce abordare ar trebui să adopte. Toate părțile interesate sunt invitate să își prezinte observațiile privind aspectele semnalate în prezenta carte verde, prin formularea unui răspuns la întrebările specifice menționate în document. Comisia va lua în considerare rezultatele acestei consultări atunci când va decide dacă sunt necesare măsuri suplimentare la nivelul UE.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0287:FIN:RO:PDF>.

² Studiul a fost realizat anterior aderării Croației la Uniunea Europeană și nu face referire la aceasta.

I - Valorificarea la maximum a indicațiilor geografice: avantajele potențiale ale extinderii protecției indicațiilor geografice la produsele neagricole la nivelul UE

1. Indicațiile geografice în UE: situația actuală

1.1. Ce este o indicație geografică?

O indicație geografică este un semn, de obicei o denumire, utilizată pentru produsele care au o anumită origine geografică și care posedă calitățile, caracteristicile sau reputația care pot fi atribuite în mod esențial acelui loc de origine. De regulă, o indicație geografică include sau constă în numele locului de origine al bunurilor. Această denumire poate fi utilizată în comun de către toate întreprinderile dintr-o anumită zonă care produc un anumit produs într-un anumit mod prestabilit. *Champagne* (vinul spumant specific regiunii Champagne) și *Prosciutto di Parma* (șunca de Parma) sunt câteva exemple de indicații geografice renumite la nivel mondial.

Scopul protejării indicațiilor geografice printr-un drept de proprietate intelectuală este acela de a asigura o concurență loială pentru producători și de a oferi consumatorilor informații fiabile cu privire la locul și/sau metoda de producție, precum și la calitatea produsului³. Protecția indicațiilor geografice este esențială pentru preservarea produselor tradiționale de înaltă calitate, precum și a know-how-ului și a locurilor de muncă aferente. Prin urmare, protejarea indicațiilor geografice sprijină întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) și producătorii. Indicațiile geografice subliniază relația dintre activitatea umană, cultură, terenuri și resurse și contribuie la protecția activelor necorporale precum reputația și standardele de calitate.

Protecția indicațiilor geografice este, de asemenea, un stimulent pentru investițiile în noile tehnologii și în inovare destinate să protejeze calitatea ridicată a produselor, menținând în același timp competitivitatea.

Indicațiile geografice au caracteristici speciale care le diferențiază de alte drepturi de proprietate intelectuală: în general, acestea nu reprezintă proprietatea unei singure întreprinderi, astfel cum se întâmplă în cazul mărcilor și a brevetelor. Indicațiile geografice aparțin unei comunități întregi, cu alte cuvinte tuturor producătorilor ale căror produse sunt originare din zona geografică definită și îndeplinesc specificațiile stabilite o anumită indicație geografică.

1.2. Cadrul juridic pentru protecția indicațiilor geografice

1.2.1. Cadrul juridic la nivel internațional

O serie de tratate administrate de Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI) prevăd protecția indicațiilor geografice, în special Convenția de la Paris din 1883 pentru

³ Ca și în cazul altor produse, cele care poartă o denumire de indicație geografică trebuie să fie în conformitate cu actualul sistem al UE de „cerințe esențiale” și de cerințe privind siguranța produselor care asigură buna funcționare a pieței interne, siguranța produselor pentru consumatori și protecția anumitor alte interese publice, de exemplu protecția mediului și eficiența energetică.

protecția proprietății industriale⁴, precum și Acordul de la Lisabona privind protecția și înregistrarea internațională a denumirilor de origine⁵. În plus, articolele 22-24 din Acordul TRIPS se referă la protecția internațională a indicațiilor geografice în cadrul OMC⁶.

Aceste acorduri internaționale permit acordarea de protecție a indicațiilor geografice tuturor tipurilor de produse, atât celor agricole, precum și celor neagricole. Totuși, acordurile diferă în mod semnificativ în ceea ce privește definiția, domeniul de aplicare, măsurile de punere în aplicare relevante și alte aspecte ale protecției indicațiilor geografice.

1.2.2. Cadrul juridic la nivelul UE

În Europa, protecția indicațiilor geografice este disponibilă atât pentru produsele agricole, cât și pentru cele neagricole. Produsele agricole și cele alimentare (vinuri, produse spirtoase) pot beneficia de protecție unitară acordată exclusiv la nivelul UE. Indicațiile geografice pentru produsele neagricole sunt protejate doar la nivel național/regional, prin intermediul diferitelor cadre juridice naționale.

1.2.2.1. Protecție unitară la nivelul UE limitată la produsele agricole și alimentare

La nivelul UE, s-a stabilit protecția unitară a indicațiilor geografice pentru vinuri (1970), produse spirtoase (1989), vinuri aromatizate (1991) și alte produse agricole și alimentare (1992). Obiectivul principal al acestor sisteme este acela de a promova calitatea, diversitatea și valoarea în cadrul lanțului alimentar, de a păstra know-how-ul tradițional din sectorul respectiv și de a stimula diversificarea și ocuparea forței de muncă în zonele rurale. Prin intermediul acestor sisteme, denumirile protejate pentru produsele vizate beneficiază de protecție unitară pe întreg teritoriul Uniunii Europene, existând un singur proces de cerere de înregistrare. La sfârșitul lunii aprilie 2014, la nivelul UE erau înregistrate 336 de denumiri de produse spirtoase, 1577 de denumiri de vinuri și 1184 de denumiri de produse agricole și alimentare. Valoarea estimativă a vânzărilor de produse protejate prin indicații geografice din UE în 2010 s-a ridicat la 54,3 miliarde EUR, din care 11,5 miliarde EUR provin din vânzările la export (15 % din exporturile industriei alimentare și a băuturilor din UE).

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a confirmat faptul că indicațiile geografice reprezintă un drept de proprietate intelectuală⁷. Sistemul UE de protecție a indicațiilor geografice este exclusiv și împiedică statele membre să mențină în vigoare, în paralel cu acesta, sisteme

⁴ Convenția de la Paris se referă în general la „indicații de proveniență” și la „denumiri de origine” ca obiecte ale proprietății industriale, însă nu definește aceste concepte. Toate statele membre ale Euratom sunt părți la această convenție.

⁵ Zece state membre ale UE sunt părți la Acordul de la Lisabona. Dintre acestea, șapte state membre l-au ratificat: Bulgaria, Republica Cehă, Franța, Ungaria, Italia, Portugalia și Slovacia. Trei state membre l-au semnat, dar nu l-au ratificat: Spania, Grecia și România.

⁶ Articolul 22 din TRIPS stabilește definiția unei indicații geografice și conține o obligație generală pentru țările membre ale OMC de a asigura protecția împotriva utilizării înșelătoare a indicațiilor geografice și împotriva unei utilizări care constituie un act de concurență neloială. Acesta impune, de asemenea, părților obligația să refuze sau să invalideze înregistrarea mărcilor care conțin sau constau într-o indicație geografică pentru produse care nu sunt originare din teritoriul indicat, dacă utilizarea indicației în cadrul mărcii pentru astfel de bunuri ar putea induce publicul în eroare cu privire la adevăratul loc de origine. Articolul 23 din TRIPS oferă un nivel mai ridicat de protecție a indicațiilor geografice pentru vinuri și produse spirtoase. Articolul 23 alineatul (1) stabilește un standard de protecție absolută care impune părților să împiedice înregistrarea unei indicații geografice pentru vinuri sau produse spirtoase care nu sunt originare din zona geografică relevantă, chiar dacă adevărata origine a bunurilor este indicată sau dacă indicația geografică este utilizată în traducere ori este însoțită de expresii precum „de genul”, „de tipul”, „de stilul”, „imitație” sau alte formulări similare. Indicațiile geografice pentru vinuri și produse spirtoase trebuie să fie protejate, chiar dacă utilizarea greșită a unei denumiri de indicație geografică nu ar induce în eroare consumatorii.

⁷ A se vedea cauza C-3/91, Turrón de Jijona, punctul 37, sau cauza C-108/01, Prosciutto di Parma, punctul 64.

regionale sau naționale separate (astfel cum este cazul mărcilor, de exemplu)⁸. Sistemele naționale există pentru a reglementa prima etapă a procedurii de cerere de înregistrare a unei indicații geografice în UE și pentru a asigura punerea lor în aplicare administrativă (și anume, efectuarea de controale oficiale privind respectarea caietului de sarcini stabilit de către producători, și monitorizarea utilizării unei indicații geografice pe piață)⁹.

Sistemul UE de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele agricole este în general considerat a fi un succes, așa cum arată un studiu recent comandat de Comisia Europeană¹⁰. Acest sistem a adus beneficii concrete pentru consumatori și producători deopotrivă, cum ar fi informații detaliate și o garanție de calitate pentru consumatori, marje de profit mai stabile pentru producători, o mai bună vizibilitate a produselor pe piață, adesea în urma participării la târguri comerciale, accesul la noi piețe interne și/sau de export, mai mult acces la fonduri de promovare și la ajutoare de investiții pentru producători. Protecția indicațiilor geografice contribuie, de asemenea, la menținerea infrastructurii și a nivelului de ocupare a forței de muncă la nivel local, în special în zonele mai sărace, aducând astfel beneficii societății în ansamblu.

1.2.2.2. Divergențe între cadrele juridice naționale pentru produsele neagricole

Legislațiile statelor membre cu privire la protecția indicațiilor geografice pentru produsele neagricole nu au fost încă armonizate. În consecință, cadrele juridice naționale relevante variază în mod semnificativ de la un stat membru la altul. Există diferențe semnificative în ceea ce privește definițiile, procedurile și costurile de înregistrare, domeniul de aplicare a protecției și mijloacele de punere în aplicare a legislației. Drept urmare, indicațiile geografice pentru produsele neagricole sunt supuse unor niveluri diferite de protecție în funcție de țara lor de producție, pornind de la protecția de bază prevăzută în Acordul TRIPS.

În toate statele membre, produsele neagricole sunt supuse unor norme privind concurența neloială sau înșelarea consumatorilor. Acest lucru este valabil și în cazul dreptului mărcilor, care poate, de asemenea, să ofere un grad de protecție. În prezent, 15 state membre ale UE dispun de sisteme *sui generis* de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole¹¹. Aceste legi pot lua diverse forme, de la reglementări regionale sau naționale privind anumite produse de artizanat (de exemplu, produsele din ceramică) la legi speciale care vizează anumit produs (de exemplu, cuțitele Solingen) sau legi regionale sau naționale care protejează toate produsele neagricole cu indicație geografică¹².

Întrebare:

1. Considerați că diferitele niveluri și mijloace de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole care sunt în vigoare în diferitele state membre ale UE prezintă anumite avantaje sau dezavantaje? Vă rugăm să explicați răspunsul.

⁸ A se vedea cauza C-478/07, Budějovický Budvar, punctul 114.

⁹ A se vedea cauza C-35/13, Felino, punctul 28.

¹⁰ Studiul privind valoarea producerii de produse agricole și alimentare, vinuri, produse spirtoase și vinuri aromatizate protejate prin intermediul unei indicații geografice (IG) este disponibil la adresa http://ec.europa.eu/agriculture/external-studies/value-gi_en.htm.

¹¹ Belgia (Regiunea Valonă), Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Estonia, Franța, Germania, Ungaria, Letonia, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania (regiunea Murcia), a se vedea p. 30 din studiu.

¹² Studiu privind protecția indicațiilor geografice în cazul produselor neagricole pe piața internă, p. 29-73, http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/geo-indications/130322_geo-indications-non-agri-study_en.pdf.

2. Potențialele beneficii economice, sociale și culturale ale extinderii protecției indicațiilor geografice la produsele neagricole la nivelul UE

2.1. Potențialul economic al indicațiilor geografice pentru produsele neagricole

Se pare că un sistem armonizat la nivelul UE de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole ar putea aduce două beneficii principale producătorilor de produse neagricole. Garantarea calității și a originii produselor în întreaga UE sporesc atractivitatea și caracterul distinct al acestora, ceea ce ar putea, în schimb, stimula creșterea vânzărilor¹³ și ar exista o protecție mai eficace și mai uniformă la nivelul întregii UE împotriva pierderilor înregistrate din cauza produselor contrafăcute sau a imitațiilor.

Protecția indicațiilor geografice se poate aplica tuturor tipurilor de produse neagricole și de metode de producție, de la produsele care necesită tehnologie medie și joasă, de exemplu Český křišťál (cristalul de Boemia), la cele care necesită tehnologie mai ridicată. În studiul realizat recent, se estimează că ocuparea directă și indirectă a forței de muncă în cadrul sectorului indicațiilor geografice neagricole din Europa oferă până la 4,08 milioane de locuri de muncă¹⁴. Aceste locuri de muncă sunt, în principal, în IMM-uri situate în regiunile mai sărace¹⁵. În două treimi din regiunile din care provin produsele neagricole cu indicație geografică, rata sărăciei sau rata șomajului este mai mare de 20 %.

Garantarea reputației și/sau a calității unui produs care beneficiază de protecția indicației geografice în întreaga UE ar putea ajuta producătorii să acceseze fondurile de promovare și ajutoarele de investiții oferite de autoritățile publice și ar facilita accesul la târguri comerciale. Ocazia de a se alătura unui sistem armonizat la nivelul întregii UE de protecție a indicațiilor geografice ar putea, de asemenea, îmbunătăți organizarea colectivă și gestionarea denumirilor protejate de către asociațiile de producători.

Mai mult decât atât, o indicație geografică renumită ar putea atrage mai multă publicitate în locul sau în regiunea de origine a produsului și ar putea avea efecte de multiplicare, de exemplu prin stimularea turismului¹⁶ și prin organizarea de târguri comerciale și de activități culturale, ceea ce ar conduce la crearea mai multor locuri de muncă¹⁷.

Locurile de muncă nou-create datorită unui anumit produs cu o indicație geografică nu pot fi, de regulă, mutate în alte locații, din cauza legăturilor inerente ale produsului cu teritoriul de unde provine. Din această perspectivă, îmbunătățirea prosperității în anumite regiuni prin acordarea de protecție indicațiilor geografice pentru produsele neagricole poate contribui la

¹³În plus, statutul de indicație geografică joacă un rol semnificativ, deoarece le permite producătorilor să înceapă furnizarea către marii distribuitori și să găsească noi clienți în afara zonelor unde produsele lor sunt deja bine-cunoscute și apreciate de consumatori. De asemenea, având în vedere faptul că indicațiile geografice sunt considerate de către consumatorii de pe piețele străine ca fiind o garanție suplimentară a calității produselor, care a fost verificată de către un organism extern, o denumire de indicație geografică ajută producătorii să obțină acces la noi piețe de export.

¹⁴ Studiul, p. 133.

¹⁵ Sursa: Statisticile europene privind sărăcia și șomajul în regiunea NUTS 2. Acesta este cazul dantelei belgiene (dentelles de Binche) sau al argilei negre din Olho Marinho, Portugalia (louça de barro preto de Olho Marinho).

¹⁶ De exemplu Itinerariul European al Ceramicii (certificat drept „Itinerariu Cultural” al Consiliului Europei din mai 2012) care are ca obiectiv sporirea atractivității teritoriilor unde se produce ceramică drept destinații pentru turismul durabil.

¹⁷ A se vedea: *Geographical Indications, An introduction*, WIPO, http://www.wipo.int/export/sites/www/freepublications/en/geographical/952/wipo_pub_952.pdf.

menținerea locurilor de muncă și a bunăstării în anumite zone fragile din punct de vedere economic.

Întrebări:

2. Credeți că un sistem consolidat și armonizat la nivelul UE de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole ar putea avea efecte economice pozitive pe piața internă, astfel cum se prevede mai sus?
3. Ce fel de efecte negative ar putea avea o astfel de protecție asupra economiei UE?

2.2. Avantaje pentru consumatori

Indicațiile geografice permit consumatorilor care acordă o atenție deosebită originii geografice a produselor, care sunt sensibili la cultura sau la tradiția pe care acestea le încarnează sau care sunt preocupați de caracteristicile sau de calitatea specifică a produselor să facă alegeri în cunoștință de cauză, sigure și bazate pe informații fiabile¹⁸. Scopul indicațiilor geografice este acela de a oferi consumatorilor certitudinea că un produs are o anumită calitate, precum și caracteristicile și/sau reputația datorate unui anumit loc de origine, dacă acestea sunt lucruri pe care consumatorii le apreciază.

Controalele oficiale sau mecanismele de monitorizare menite să asigure faptul că produsele cu o indicație geografică protejată respectă caietul de sarcini al produsului sunt o caracteristică esențială a actualelor sisteme de indicații geografice din UE în sectorul agricol. Protecția indicațiilor geografice este un instrument de prevenire a utilizării frauduloase pe piață a unei denumiri de indicație geografică. Aceasta nu urmărește să limiteze gama de produse disponibile pentru consumatori, ci să rezerve o denumire specifică pentru bunurile care respectă caietul de sarcini al produsului și care au o legătură geografică clară. Protecția indicațiilor geografice nu împiedică alți producători să comercializeze același tip de mărfuri sub un alt nume. În esență, indicațiile geografice sunt menite să protejeze consumatorii, astfel încât aceștia să nu cumpere bunuri care nu au calitatea și caracteristicile la care aceștia se așteaptă și pentru care ar fi dispuși să plătească un preț mai mare¹⁹.

Întrebări:

4. Considerați că un sistem armonizat la nivelul UE de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole ar prezenta avantaje pentru consumatori?
5. Considerați că există potențiale consecințe negative pentru consumatori?

¹⁸ Potrivit unui sondaj realizat de Eurobarometru (298) în 2008, 26 % dintre consumatori au declarat că erau interesați de țara de origine a produselor nealimentare (informație care nu reprezintă o indicație geografică propriu-zisă), acesta fiind cel de al patrulea aspect apreciat de consumatori, după preț, siguranță și marcă.

¹⁹ Pentru producători, are sens să investească în fabricarea de produse de calitate numai în cazul în care consumatorii sunt informați în privința calității acestor produse. În cazul în care o întreprindere decide să fabrice produse de înaltă calitate, aceasta va înregistra câștiguri de pe urma acestei decizii în viitor, ca rezultat al investiției pe termen lung în construirea propriei sale reputații. În consecință, întreprinderea este stimulată să investească în reputația sa, putând astfel să profite de pe urma prețurilor mai ridicate, doar în condițiile în care consumatorii sunt conștienți de calitatea produselor comercializate. Consumatorul, în schimb, beneficiază de o gamă largă de produse sigure și de înaltă calitate.

2.3. Sprijinirea eforturilor UE la nivel internațional de intensificare a protecției indicațiilor geografice

Crearea unei protecții unitare a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole la nivelul UE poate avea, de asemenea, un impact pozitiv asupra negocierilor privind acordurile comerciale cu țări terțe care sunt interesate să asigure o mai bună protecție pentru indicațiile lor geografice neagricole în cadrul UE. Absența unui sistem coerent și armonizat la nivelul UE de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole afectează capacitatea UE de a negocia acest aspect la nivel bilateral și de a asigura o protecție mai bună în țările respective a indicațiilor geografice pentru produsele agricole din UE. Protecția indicațiilor geografice pentru produsele neagricole provenite din țări terțe și comercializate pe piața UE a devenit un factor tot mai important în mai multe negocieri bilaterale cu partenerii comerciali ai UE. Aceștia au adesea o tradiție bogată în ceea ce privește produse de artizanat și produse neagricole bine-cunoscute. De exemplu, India protejează anumite indicații geografice pentru produsele neagricole legate de fabricarea sariurilor, a șalurilor și de pictura pe mătase.

La nivel multilateral, în cadrul OMC, eforturile de negociere ale UE depuse pentru a îmbunătăți nivelul de protecție a indicațiilor geografice ar putea beneficia la rândul lor de pe urma unui sistem european unitar de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole. În cadrul negocierilor din cadrul Agendei de Dezvoltare de la Doha a OMC, UE a acționat pentru a extinde la toate produsele nivelul ridicat de protecție acordat în prezent doar vinurilor și produselor spirtoase.

Întrebare:

6. Considerați că un sistem armonizat la nivelul UE de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole prezintă posibile avantaje sau dezavantaje în ceea ce privește relațiile comerciale ale UE cu țările terțe? Dacă da, care sunt acestea?

2.4. Conservarea și valorificarea tradițiilor, a know-how-ului, a diversității expresiei culturale²⁰ și a patrimoniului cultural din Europa

Autenticitatea, calitatea distinctivă și alte caracteristici apreciate de consumatori reprezintă cea mai bună modalitate prin care produsele neagricole tipice, eligibile pentru a beneficia de o indicație geografică pot să intre efectiv în concurență. Aceste produse se află în mod constant sub presiune din cauza altor bunuri care le amenință reputația, acestea din urmă fiind adesea de slabă calitate și având prețuri mai scăzute. Produsele care au potențialul de a beneficia de o indicație geografică pot avea succes în cazul în care concurența se bazează pe practici corecte. Dacă, însă, imitațiile beneficiază de pe urma reputației și a așteptărilor privind autenticitatea și calitatea produselor originale atunci când utilizează numele geografic în jurul căreia s-a construit reputația produselor originale, fabricarea acestora din urmă ar înceta, iar bunurile ar dispărea, cum a fost cazul, de exemplu, al industriei textile și de confecții din fibre de in din Lituania. Produsele cu indicație geografică mențin în viață know-how-ul tradițional și valoros și asigură transmiterea acestora din generație în generație. Metodele de producție utilizate pentru fabricarea acestora și activitățile auxiliare reprezintă un element de identificare pentru societatea locală care s-a construit pe o perioadă îndelungată de timp. Produsele cu indicație

²⁰ Începând din 2006, Uniunea Europeană este parte la Convenția asupra protecției și promovării diversității expresiilor culturale și, în conformitate cu articolul 167 din Tratatul UE, Uniunea ține seama de aspectele culturale în acțiunile întreprinse în temeiul celorlalte dispoziții ale tratatelor, în special pentru a respecta și a promova diversitatea culturilor sale.

geografică sprijină rețelele de cooperare între producători, precum și între producători și alte organisme interesate locale, de exemplu, organismele publice și organizațiile turistice. Prin urmare, acestea contribuie la dezvoltarea capitalului social în regiune. În cele din urmă, dacă produsele cu indicație geografică dispar din cauza lipsei unui sistem corespunzător de protecție, s-ar deteriora un element semnificativ al patrimoniului istoric, cultural și social al Europei.

Întrebări:

7. Credeți că un sistem armonizat de protecție la nivelul UE a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole ar contribui la conservarea patrimoniului cultural și artistic tradițional reflectat în produsele eligibile pentru a beneficia de indicație geografică? Vă rugăm să explicați răspunsul.
8. Considerați că o astfel de protecție ar contribui la consolidarea capitalului social în zonele de producție?

3. Probleme și provocări în pregătirea produselor neagricole pentru a fi potențial eligibile pentru protecția indicațiilor geografice

Cu cât reputația și recunoașterea unei indicații geografice este mai puternică, cu atât este mai probabil ca întreprinderile concurente să încerce să profite de acest lucru și să utilizeze abuziv denumirea respectivă pentru a comercializa bunuri care nu provin din zona geografică specifică și/sau nu respectă specificațiile produsului sau caracteristicile privind calitatea pe care le sugerează denumirea. Utilizarea abuzivă a unei indicații geografice are drept consecință pierderea veniturilor și a cotei de piață pentru comercianții legitimi, precum și prejudicii potențiale ale reputației și costuri suplimentare de judecată.

Potrivit studiului, 57,4 % dintre produsele examinate (n=94) au raportat probleme majore și pierderi cauzate de utilizare abuzivă a indicației lor geografice²¹. Printre aceste produse se numără:

- imitații de produse provenind din aceeași țară²², din alte state membre UE²³ sau din țări terțe, în special din Asia²⁴;
- evocarea denumirii protejate de către produse neînrudite, de exemplu: se folosește formula „piatră belgiană” pentru imitațiile de Pierre bleue de Belgique (piatră albastră belgiană), marmura turcească se comercializează sub denumirea „Botticino Royal” și „The New Botticino”²⁵; sau
- evocarea denumirii protejate de către produse care în realitate nu sunt același tip de produs, de exemplu: granitul chinezesc, ardezia indiană și calcarul provenite din alte țări care utilizează denumirea „piatră naturală din Castilia și Leon”²⁶.

²¹Studiul, p. 97.

²²Tapisserie d'Aubusson (tapiserie de Aubusson), faience de Moustiers (faianță de Moustiers), Pierre de Bourgogne (piatră Bourgogne) etc.

²³De exemplu: imitații italienești de Pierre de Bourgogne (piatră Bourgogne), imitații românești de vetro di Murano (sticlă de Murano).

²⁴De exemplu: dentelles de Binche (dantelă), Marmo di Carrara (marmură), Vetro di Murano (sticlă de Murano), ceramică de Horezu, piatră naturală din Castilia și Leon.

²⁵ Botticino este un oraș din provincia Brescia, Italia.

²⁶Studiul, p. 99.

Costurile legate de o acțiune în justiție împotriva autorilor încălcărilor pot constitui o povară financiară importantă pentru o întreprindere. De exemplu, costul estimativ pentru aducerea unui caz în fața instanțelor de judecată sau a organismelor administrative este de 200 000 CZK (aproximativ 7 770 EUR) pe an pentru Český granát (Republica Cehă) și de aproximativ 50 000 EUR pe an pentru Solingen²⁷. În funcție de situație, costurile legate de asigurarea protecției eficace ar putea fi mult mai ridicate.

Studiul arată că producătorii adoptă numeroase strategii pentru a se proteja împotriva încălcărilor, cum ar fi redactarea unor scrisori de protest (de exemplu, Harris Tweed, Schwarzwälder Kuckucksuhr), desfășurarea unor campanii de combatere a contrafacerii (de exemplu, Swiss Watches), înregistrarea mărcilor (de exemplu, Ceramica Artistica e tradizionale di Vietri sul Mare) sau inițierea unor acțiuni în justiție (de exemplu, Deruta ceramics, Murano).

Potrivit concluziilor studiului, rezultatul tuturor acestor acțiuni este, totuși, adesea incert, ca urmare a absenței unui cadru legal unitar la nivelul UE de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole, ceea ce conduce la existența unor sisteme diferite cu diferite grade de protecție, de punere în aplicare și la lipsa unui cadru legal universal clar.

Întrebări:

9. Credeți că o protecție a indicațiilor geografice armonizată la nivelul UE pentru produsele neagricole ar putea ajuta producătorii să se apere împotriva imitațiilor și a abuzurilor? Vă rugăm să explicați răspunsul.
10. Cum ar putea producătorii concurenți să se protejeze împotriva utilizării abuzive a indicațiilor geografice?

4. Alternative la protecția armonizată la nivelul UE

Studiul a constatat că instrumentele naționale existente oferă un anumit nivel de protecție atunci când sunt utilizate cu scopul de a proteja indicațiile geografice pentru produsele neagricole la nivelul UE.

Legislația privind concurența neloială²⁸ și inducerea în eroare a consumatorilor, care există în toate statele membre ale UE, oferă protecție împotriva practicilor comerciale neloiale, inclusiv împotriva furnizării de informații înșelătoare cu privire la principalele caracteristici ale unui produs, cum ar fi originea sa geografică²⁹. Totuși, în practică, măsura în care aceste legi pot asigura o protecție eficace împotriva utilizării abuzive a denumirilor neagricole este limitată.

²⁷*Ibid*, p. 109.

²⁸Concurența neloială poate fi definită drept „orice act de concurență care contravine practicilor comerciale loiale și uzanțelor comerciale industriale”.

²⁹Directiva 2005/29/CE definește practicile comerciale neloiale care sunt interzise în Uniunea Europeană (UE) și în alte trei țări din SEE. Articolul 6 subliniază faptul că o practică comercială este considerată înșelătoare în cazul în care conține informații false care induc sau pot induce în eroare consumatorul mediu mai ales cu privire la principalele caracteristici ale produsului, cum ar fi originea geografică sau comercială. Articolul 11 prevede căile de atac specifice, deoarece statele membre și alte țări SEE trebuie să se asigure că există mijloace adecvate și eficace pentru a combate astfel de practici. Aceste mijloace trebuie să includă dispoziții care să permită persoanelor sau entităților care au un interes legitim (consumatori și concurenți) să ia măsuri juridice împotriva unor astfel de practici comerciale neloiale și/sau să aducă practicile respective în fața unei autorități administrative.

În plus, aceste legi diferă încă în mod semnificativ de la un stat membru la altul. De exemplu, responsabilitatea de a pune în aplicare aceste legi revine diferitelor organisme naționale, regionale sau locale³⁰ (de exemplu, în Spania) sau asociațiilor private de consumatori (de exemplu, în Germania) ceea ce implică proceduri, costuri și cerințe formale diferite. Potrivit studiului³¹, în țările în care astfel de organisme asigură punerea în aplicare a legilor, nu s-a constatat niciun caz de acțiune inițiată pentru a proteja indicațiile geografice pentru produsele neagricole.

În plus, din studiu reiese că în multe cazuri producătorii nu deschid proceduri civile împotriva practicilor neloiale, deoarece costurile pot fi semnificative, iar încălcarea este deseori dificil de dovedit³².

Protecția prin mărci are de asemenea limitele sale. Aceasta conferă proprietarului mărcii dreptul de a interzice oricăror altor persoane să o utilizeze. Nu este necesar ca marca aleasă (denumirea, emblema etc.) să aibă vreo legătură cu produsele sau cu originea acestora. În comparație, scopul unei indicații geografice protejate este acela de a oferi consumatorilor garanția că produsele sunt fabricate într-un anumit loc și că, prin urmare, au anumite calități specifice. Prin urmare, o marcă nu poate furniza de obicei aceleași informații și garanții ca o indicație geografică.

În unele cazuri, o indicație geografică poate beneficia de un anumit grad de protecție în temeiul legislației privind mărcile, mai precis prin intermediul mărcilor colective sau a celor de certificare. Mărcile colective sunt deținute în comun de un grup de producători (de exemplu, o asociație) și pot fi utilizate de mai multe persoane, atât timp cât utilizatorul este un membru al grupului respectiv și respectă normele pe care acesta le-a stabilit. O marcă de certificare este deținută de o entitate juridică de certificare care verifică dacă marca este utilizată în conformitate cu standardele de certificare. Entitatea de certificare controlează modul de utilizare al mărcii și are dreptul exclusiv de a împiedica utilizarea neautorizată. De regulă, entitatea de certificare nu poate folosi marca pentru sine. Aceasta poate fi folosită de orice alt organism care îndeplinește standardele de certificare. Aceste tipuri de protecție prezintă unele caracteristici specifice protecției indicațiilor geografice. Cu toate acestea, dreptul general al mărcilor nu prevede standarde predefinite, în special o legătură cu o anumită zonă geografică, și îi oferă titularului libertatea de a-și defini propriile reguli de utilizare. În consecință, mărcilor colective și celor de certificare le lipsesc principalele caracteristici de garantare ale unui sistem de indicații geografice³³. Actualul sistem UE al mărcilor nu acoperă mărcile de certificare, dar permite producătorilor de produse cu indicație geografică să își înregistreze denumirea ca marcă comunitară colectivă.

În majoritatea cazurilor, reglementările de la nivel național sau regional privind anumite meserii se referă numai la strategii colective pentru promovarea și protejarea artizanatului local individual. Legislația specifică privind anumite produse stabilește efectiv specificațiile acestora (de exemplu, pentru cuțitele Solingen, stofa Harris Tweed, broderia de Madeira).

³⁰ Autoritățile administrative din Bulgaria, Cipru, Estonia, Finlanda, Germania, Grecia, Italia, Letonia, Luxemburg, Polonia, Portugalia, România și Slovenia au obligația de a investiga plângerile pe care le primesc. Majoritatea autorităților competente sunt în măsură să respingă plângerile pe diferite motive, de exemplu, în Belgia, din motive de raționalizare, 40 % din toate plângerile primite sunt respinse, singurele tratate fiind cele care implică pierderi financiare semnificative.

³¹ Studiul, p. 35.

³² Studiul, p. 34-35.

³³ A se vedea „Ghidul indicațiilor geografice: legătura dintre produse și originile acestora”, de Daniele Giovannucci, Tim Josling, William Kerr, Bernard O'Connor, May T. Yeung (International Trade Centre).

Legile de protecție la nivel de industrie existente pe plan național și regional nu sunt armonizate, diferă în mod semnificativ în ceea ce privește o serie de aspecte esențiale, precum definiția indicației geografice, întinderea protecției, procedurile de înregistrare, costurile, controalele și punerea în aplicare. În plus, protecția prin intermediul legislației naționale poate asigura respectarea indicației geografice doar în statul membru respectiv. Aceasta nu oferă protecție în întreaga UE și nu garantează condiții de concurență echitabile pentru protecție pe piața unică.

Întrebare:

11. Ce părere aveți despre alternativele actuale la protecția armonizată a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole?

II - Opțiuni pentru protecția indicațiilor geografice la nivelul UE

O reacție la nivelul UE la provocările prezentate mai sus ar putea lua diferite forme. O mai bună protecție a indicațiilor geografice ar trebui să fie compatibilă cu actualul cadru juridic european și internațional și trebuie să răspundă, în același timp, nevoilor economice și celor ale părților interesate. Actualul sistem al indicațiilor geografice pentru produsele agricole este un punct de comparație clar. În următoarea secțiune a documentului, Comisia dorește să obțină opiniile părților interesate cu privire la mai mulți parametri considerați esențiali pentru conceperea unei posibile inițiative UE privind protecția indicațiilor geografice pentru produsele neagricole.

1. Obiective și criterii de protecție

Obiectivele posibile pentru orice măsuri noi variază de la îndeplinirea cerințelor minime cu privire la protecția indicațiilor geografice stabilite de Acordul TRIPS până la introducerea de criterii suplimentare, precum cele care sunt incluse în legislația UE privind indicațiile geografice pentru produsele agricole.

1.1. Ce fel de indicație: denumire și simboluri

Indicația cel mai frecvent utilizată pentru a face referire la un produs care poate beneficia de o indicație geografică protejată este denumirea produsului. Cel mai adesea, aceasta include numele zonei geografice (un anumit loc, regiunea sau țara, de exemplu, Herend³⁴), care poate fi asociat denumirii produsului ca atare (de exemplu, tartanul scoțian³⁵ sau tapiseria de Aubusson³⁶).

³⁴Un nume binecunoscut folosit pentru a desemna vesela și obiectele decorative de porțelan realizate în orașul Herend din Ungaria.

³⁵„Tartanul” este o țesătură scoțiană specială din lână sau din bumbac, cu carouri mari, divers colorate. A se vedea <http://dexonline.ro/definitie/tartan> Societatea tartanului scoțian (fondată în 1963) păstrează un registru al tuturor tipurilor de tartan cunoscute, care are în prezent aproximativ 1300 de intrări.

³⁶Covoarele de Aubusson sunt țesute manual în localitățile Aubusson și Felletin din departamentul Creuse, situat în centrul Franței.

Și alte nume decât cele geografice pot constitui o denumire de indicație geografică, cu condiția ca asocierea cu locul de origine să nu fie ambiguă. Extinderea definiției noțiunii de indicație geografică la o denumire de acest tip ar permite acoperirea mai multor produse. Această soluție a fost adoptată și în cadrul sistemului UE de indicații geografice pentru produsele agricole, în temeiul căruia brânză feta³⁷ și vinul spumant Cava din Spania³⁸ sunt indicații geografice protejate.

O altă opțiune, care ar permite o acoperire și mai largă a produselor neagricole, ar fi protecția indicațiilor geografice pentru semnele și simbolurile neînsoțite de texte care sunt asociate fără ambiguitate cu o anumită regiune, cu un anumit loc specific sau cu o țară, de exemplu, contururile unei zone geografice³⁹.

Întrebări:

12. Dacă s-ar elabora un nou sistem la nivelul UE, considerați că acesta ar trebui să protejeze indicațiile geografice care acoperă alte nume decât cele geografice asociate în mod clar cu un anumit loc?
13. În acest caz, cum ar putea sistemul să garanteze că această protecție nu afectează drepturile altor producători?
14. Considerați că aceeași protecție ar trebui să acopere și simbolurile cum ar fi contururile unei zone geografice? În caz afirmativ, în ce condiții?

1.2. Ce indicații ar trebui să fie excluse în contextul unei protecții a indicațiilor geografice?

Acordul TRIPS prevede câteva excepții de la obligația de a asigura protecție pentru indicațiile geografice. Acestea includ termenii generici⁴⁰, cazurile în care există deja o marcă având același obiect⁴¹ și, într-o anumită măsură, cazurile în care este vorba despre indicații geografice omonime⁴². Un termen este considerat generic, dacă acesta reprezintă denumirea

³⁷Nu există nicio regiune denumită „Feta” în Grecia, dar indicația „feta” a dezvoltat, prin utilizarea consistentă și pe termen lung, o legătură strânsă cu zona geografică în care este produsă.

³⁸ Vinul spumant Cava este produs în mai multe comunități autonome din Spania, precum Catalonia, Aragon, Castilia și Leon, Navarra, La Rioja, Valencia și Extremadura.

³⁹ Un exemplu tipic ar fi conturul cartografic al statului Florida (Statele Unite) pentru portocalele cultivate acolo.

⁴⁰ Articolul 24 alineatul (6) din Acordul TRIPS: „Nici o prevedere din prezenta secțiune nu pretinde vreunui membru să aplice prevederile prezentei secțiuni în ceea ce privește o indicație geografică a oricărui alt membru pentru produsele sau serviciile pentru care indicația pertinentă este identică cu termenul uzual utilizat în vocabularul curent ca nume comun al acelor produse sau servicii pe teritoriul aceluia membru. (...)”.

⁴¹ Articolul 24 alineatul (5) din Acordul TRIPS prevede că „în cazurile în care o marcă comercială a fost depusă sau înregistrată cu bună-credință, sau în cazurile în care drepturile cu privire la o marcă au fost dobândite prin folosință cu bună-credință înainte ca indicația geografică să fie protejată în țara de origine, măsurile adoptate pentru aplicarea prevederilor TRIPS cu privire la indicațiile geografice nu trebuie să prejudicieze admisibilitatea sau validitatea înregistrării unei mărci, sau dreptul de folosință a unei mărci, pe motiv că această marcă este identică sau similară cu o indicație geografică.”.

⁴² Articolul 23 alineatul (3) din Acordul TRIPS prevede „în cazul indicațiilor geografice omonime pentru vinuri, protecția este acordată fiecărei indicații, sub rezerva prevederilor articolului 22 alineatul (4). Fiecare membru stabilește condițiile practice în care indicațiile omonime respective sunt diferențiate unele de altele, ținându-se cont de necesitatea asigurării unui tratament echitabil producătorilor respectivi și face în așa fel încât consumatorii să nu fie induși în eroare.”.

Articolul 22 alineatul (4) din Acordul TRIPS prevede că „Protecția prevăzută la alineatele (1), (2) și (3) este aplicabilă contra unei indicații geografice care, deși este literalmente exactă în ceea ce privește teritoriul, regiunea sau localitatea din care produsele sunt originare, face să se înțeleagă în mod greșit de către public că produsele sunt originare dintr-un alt teritoriu.”.

comună pentru un anumit tip de produs sau serviciu (și nu un exemplu concret de produs sau serviciu) în teritoriul relevant din țara care introduce cererea de protecție. De exemplu, termenul „eau de cologne” (apă de colonie) desemnează un anumit tip de parfum, indiferent dacă este sau nu produs în regiunea Köln din Germania. Indicațiile geografice omonime sunt cele care se scriu sau se pronunță la fel, dar care identifică produse originare din locuri diferite, de obicei din diferite țări. În principiu, nu există niciun motiv pentru care acestea nu ar avea dreptul să coexiste. Cu toate acestea, pot fi introduse anumite condiții în privința unei astfel de coexistențe pentru a preveni inducerea în eroare a consumatorilor.

Aceste excepții se regăsesc în regulamentele UE privind indicațiile geografice pentru produsele agricole⁴³. Regulamentele adaugă alte excepții de la obligația de înregistrare, atunci când denumirile coincid cu denumirea unui soi de plante sau a unei rase de animale⁴⁴, și poate induce consumatorul în eroare cu privire la adevărata origine a produsului. Deși aceste cazuri specifice nu sunt, probabil, relevante în contextul produselor neagricole, ar fi necesar să se determine dacă specificul produselor neagricole ar justifica adăugarea altor excepții, în plus față de cele prevăzute în Acordul TRIPS.

Întrebare:

15. Considerați că este necesară adăugarea altor excepții de la protecția indicațiilor geografice, în plus față de cele deja prevăzute în Acordul TRIPS? Vă rugăm să explicați răspunsul.

2. Cum ar trebui aplicată protecția indicațiilor geografice, printr-o abordare transversală sau una sectorială?

O abordare sectorială ar stabili norme specifice pentru diferite categorii de produse, de exemplu cele pentru care prezența materiilor prime este de o importanță deosebită (de exemplu, piatra). Aceasta este abordarea actuală la nivel european în sectorul agricol (unde există reglementări separate privind indicațiile geografice pentru vinuri, produse spirtoase, vinuri aromatizate și produse agricole și alimentare), dar această separare pare să aibă la bază, în principal, motive istorice. În schimb, o abordare transversală ar stabili la nivel general principalele elemente ale sistemului, care s-ar aplica pentru orice categorie de produse.

Întrebări:

16. Considerați că este necesar să se facă distincția între diferite sisteme de protecție, în funcție de categoriile de produse neagricole implicate (abordare sectorială)? În caz afirmativ, vă rugăm să explicați de ce.
17. Considerați că anumite produse ar trebui excluse de la protecția indicațiilor geografice la nivelul UE? În caz afirmativ, vă rugăm să oferiți detalii.

⁴³De exemplu, articolul 6 alineatele (1), (4) și (3) din Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare.

⁴⁴Articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare.

3. Legătura dintre produse și teritoriu

3.1. Cât de puternică ar trebui să fie legătura cu teritoriu?

O indicație geografică trebuie să identifice un produs ca fiind originar dintr-un anumit teritoriu, dintr-o anumită regiune sau dintr-o anumită localitate, în cazul în care o anumită calitate, o reputație sau orice altă caracteristică a produselor respective este o urmare a originii sale geografice. O indicație geografică este utilizată în cadrul schimburilor comerciale pentru a stabili o legătură între calitatea produsului, reputația sau alte caracteristici ale acestuia și locul său de origine. Este necesară „o legătură de cauzalitate” între calitatea produsului, reputația și alte caracteristici ale acestuia și originea geografică desemnată, deoarece aceste calități depind de condițiile naturale (anumite caracteristici geologice, hidrologice, pedologice și climatice) specifice locului de producție și/sau felului în care societățile umane se folosesc de ele (adică know-how-ul dezvoltat de persoanele care trăiesc în zona respectivă/anumite aptitudini dezvoltate de-a lungul anilor de către experții locali).

Legătura naturală poate lua diferite forme. Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare⁴⁵ prevede, de exemplu, două tipuri de etichete pentru indicațiile geografice: „indicații geografice protejate” (IGP) și „denumiri de origine protejate” (DOP). Diferența dintre acestea se bazează pe intensitatea legăturii cu zona geografică de proveniență. Pentru IGP, una dintre etapele de producție, procesare sau preparare trebuie să se desfășoare în zonă, în vreme ce materiile prime pot proveni dintr-o altă zonă. Pentru DOP, întregul proces de producție trebuie să aibă loc în zona geografică delimitată, iar materiile prime trebuie să provină, de asemenea, din aceeași zonă. Legăturile naturale bazate pe conceptul bine definit de „*terroir*”⁴⁶ sunt chiar mai puternice în sectorul vitivinicol, unde, în cazul ambelor etichete de indicație geografică, toate etapele producției trebuie să aibă loc în zona geografică delimitată. În cazul DOP, strugurii trebuie să provină în proporție de 100 % din zona respectivă, procentajul fiind de minim 85 % pentru IGP.

Această legătură cu o zonă geografică se poate aplica și produselor neagricole. În unele cazuri, de exemplu pentru marmură și piatră, intensitatea legăturii este comparabilă cu cea a produselor agricole. S-ar aplica aceleași variabile menționate mai sus. În principiu, cu cât legătura este mai puternică, cu atât produsul este mai credibil și mai autentic în ochii consumatorului. Cu toate acestea, anumite indicații geografice se pot întemeia în întregime pe resursele umane, mai degrabă decât pe cele naturale sau pe reputație. Studiul sugerează că puține produse neagricole identificate drept candidate pentru protecția indicațiilor geografice ar îndeplini condițiile stricte specifice DOP⁴⁷.

⁴⁵ JO L 343, 14.12.2012, p. 1.

⁴⁶ „*Terroir*” este un concept în viticultură care atribuie caracteristicile unui vin condițiilor de mediu în care sunt cultivați strugurii.

⁴⁷ Studiul, p. 298.

Întrebări:

18. Cât de puternică ar trebui să fie legătura între produsele neagricole și locul lor de origine pentru a putea beneficia de protecția indicațiilor geografice în orice sistem nou?
19. Considerați că un nou sistem ar trebui să prevadă două tipuri de legături (una mai puternică decât cealaltă) între produsele neagricole și zona lor de origine?
20. Considerați că ar trebui să existe diferențe în funcție de diferitele tipuri de produse? Vă rugăm să explicați.

3.2. Calitatea și specificațiile produsului

O indicație geografică este, în principal, un angajament privind calitatea unui produs luat față de consumatori și o garanție a unor condiții de concurență echitabile pentru producători. Prin urmare, pentru instituirea unui sistem de acordare a protecției indicațiilor geografice este nevoie să fie stabilite caracteristicile principale ale unui produs, precum și procesul de producție al acestuia. Potrivit legislației UE privind indicațiile geografice pentru produsele agricole, toate informațiile tehnice necesare pentru a descrie un produs, metoda de producție și zona geografică de care este legat produsul ar trebui să fie furnizate de producători, atunci când aceștia depun o cerere de înregistrare. Specificațiile produsului reprezintă un factor determinant în procedura de înregistrare pentru a obține protecția unei indicații geografice.

Solicitarea descrierii caracteristicilor produsului garantează stabilitatea calității produsului, dar nu impune un anumit nivel de calitate. Acest lucru poate fi realizat numai prin impunerea unui nivel minim de calitate. Cu toate acestea, identificarea unui criteriu de calitate relevant ar putea să nu funcționeze pentru toate produsele, și stabilirea unui anumit nivel de calitate necesită o marjă de apreciere.

Valoarea adăugată pe care o aduc indicațiile geografice se bazează pe încrederea consumatorilor. Un sistem de protecție a indicațiilor geografice trebuie să garanteze consumatorilor că trăsăturile specifice, o anumită calitate sau reputația indicațiilor geografice sunt menținute pe întreaga durată a perioadei de protecție. Pentru a atinge acest obiectiv, sistemul de protecție la nivelul UE a indicațiilor geografice pentru produsele agricole a instituit numeroase condiții de control după înregistrare, pentru a se asigura că produsele respectă caietul de sarcini și că denumirea este utilizată în mod corespunzător în cadrul pieței. Aceste controale sunt efectuate în mod normal de către o autoritate publică desemnată sau de către un organism privat selectat și certificat. Caracteristicile specifice și calitatea nu ar trebui, totuși, să fie stabilite într-un mod prea restrictiv. O descriere prea detaliată ar putea încetini inovarea produselor și, deși produsele tradiționale nu se modifică foarte frecvent, acestea evoluează pentru a reflecta progresele înregistrate în ceea ce privește procesul de producție și tehnologiile utilizate. Ar trebui să se pună accentul pe calitate, lăsând producătorului libertatea de a îmbina creativitatea cu know-how-ul tradițional. De exemplu, designerul Carlo Scarpa a colaborat îndeaproape în anii 1940 cu meșteri sticlari suflători, elaborând tehnici inovatoare care sunt acum o parte integrală a tradiției sticlei de Murano.

Întrebări:

21. Considerați că ar avea sens introducerea unui criteriu de calitate pentru produsele neagricole?
22. Cum ar putea fi definite aceste criterii?
23. Sunteți de acord că ar fi necesar să se verifice dacă trăsăturile specifice, calitatea și originea unui produs cu indicație geografică se mențin pe parcursul întregii perioade de protecție? Vă rugăm să explicați.
24. Cum credeți că ar trebui să fie definite caracteristicile specifice ale produsului pentru a se asigura că originea geografică și calitatea îndeplinesc standardele cerute, fără a limita inovarea?

3.3. Reputația asociată unui produs

Reputația care poate fi atribuită originii geografice ar putea fi utilizată drept criteriu suplimentar sau ca alternativă la o anumită calitate sau la o anumită caracteristică inerentă a produsului. Acest lucru ar permite extinderea protecției indicațiilor geografice numai asupra produselor care se bucură deja de o reputație recunoscută în rândul consumatorilor. Totuși, o astfel de soluție ar reprezenta un dezavantaj pentru produsele noi sau în curs dezvoltare, care - prin definiție - nu se bucură încă de nicio reputație.

Întrebări:

25. Considerați că, pentru a obține protecția indicațiilor geografice pentru produsele neagricole, sunt necesare „calitatea, reputația și alte caracteristici”? În cazul în care nu sunt necesare toate aceste elemente, care dintre ele considerați că ar trebui să fie necesare? Vă rugăm să explicați răspunsul.
26. Ce ar trebui să includă specificațiile produsului? Considerați că trebuie să fie stabilite cerințe minime? (De exemplu, referitoare la frecvență, la metoda de selectare a produselor și la părțile implicate în diferitele etape de producție și de distribuție).

4. Sporirea gradului de protecție

4.1. Armonizarea legislațiilor naționale

Armonizarea legislațiilor naționale cu privire la indicațiile geografice ar însemna că un sistem de protecție a indicațiilor geografice ar trebui să fie creat în unele state membre care în prezent nu dispun de un astfel de sistem. Pentru a asigura o protecție eficace a indicațiilor geografice, o anumită indicație ar trebui să fie protejată în cadrul întregii piețe interne; în caz contrar, există riscul ca indicații geografice identice pentru produse diferite din state membre diferite să creeze confuzie în rândul consumatorilor.

Ținând cont de acest lucru, armonizarea ar presupune recunoașterea și protecția reciprocă a indicațiilor geografice, asigurându-se astfel unicitatea acestora. Pentru a evita existența aceleiași denumiri în mai multe țări, statele membre ar trebui să fie în măsură să detecteze potențialele indicații geografice conflictuale, inclusiv în traducerile lor în alte limbi străine. Acest lucru ar fi dificil, mai ales dacă nu există o procedură de opoziție la nivel supranațional.

De asemenea, ar trebui instituit un mecanism de rezolvare a conflictelor între indicațiile geografice similare din state membre diferite.

Pentru a asigura o abordare uniformă în ceea ce privește punerea în aplicare și asigurarea respectării protecției indicațiilor geografice, ar fi necesar un grad relativ înalt de armonizare procedurală, inclusiv privind dispozițiile de punere în aplicare. Această opțiune a fost luată în considerare în domeniul politicii agricole, în care protecția indicațiilor geografice exclusiv la nivelul UE a fost pusă în aplicare prin regulamente, însă a fost respinsă.

4.2. Crearea unui sistem unic la nivelul întregii Uniuni Europene

În locul armonizării legislațiilor naționale ale statelor membre, ar putea fi instituit un sistem unic la nivelul întregii Uniuni Europene. Acest lucru ar asigura existența unui sistem coerent pe piața internă, precum și o protecție mai eficace datorită instituirii unor ghișee unice; astfel, protecția s-ar aplica în întreaga UE.

În cazul în care este introdus un astfel de sistem, rămâne valabilă întrebarea dacă sistemele naționale actuale de protecție a indicațiilor geografice ar trebui să coexiste cu noul sistem de la nivelul UE. Astfel de sisteme paralele există deja, de exemplu în cazul mărcilor, și vor exista în viitor în domeniul brevetelor. Acestea reprezintă o abordare de tip „set de instrumente”, care permite utilizatorilor să aleagă nivelul și întinderea protecției relevante, în funcție de nevoile lor.

Un sistem exclusiv la nivelul UE ar fi mai simplu de pus în aplicare, dar acest lucru înseamnă, de asemenea, că protecția denumirilor relevante din punct de vedere comercial numai într-un singur stat membru sau numai într-o regiune dintr-un stat membru ar trebui să fie totuși extinsă la toate celelalte state membre.

Dacă se utilizează sisteme paralele, ar fi necesare mai multe garanții pentru a se asigura buna funcționare a sistemului, inclusiv un nivel minim de armonizare a legislațiilor naționale în interacțiunea lor cu legislația UE.

Potențialele conflicte ar putea fi evitate dacă s-ar introduce un sistem cuprinzător și exclusiv la nivelul UE, asemănător celui deja pus în aplicare în sectorul agricol. Având în vedere că nu ar exista nicio protecție la nivelul întregii UE acordată la nivel național, ar trebui stabilite acorduri tranzitorii pentru indicațiile geografice existente deja la nivel național.

Întrebări:

27. Considerați că armonizarea legislațiilor naționale ar fi suficientă pentru a proteja în mod eficace indicațiile geografice pentru produsele neagricole pe piața internă sau sunteți de părere că este nevoie de un sistem de protecție unic la nivelul UE?
28. Dacă sunteți în favoarea unui sistem unic la nivelul UE, considerați că sistemele naționale de protecție actuale (de exemplu, legislațiile naționale *sui generis*) ar trebui să coexiste în continuare? Vă rugăm să explicați.

5. Înregistrarea

În principiu, indicațiile geografice ar putea fi protejate fără a fi nevoie de înregistrare. Fără înregistrare, nu este necesar să se organizeze proceduri administrative, pentru a acorda protecție. Sistemele care protejează indicațiile geografice fără înregistrare există într-un stat membru (Letonia) și, de asemenea, în Elveția, unde legea prevede măsuri și sancțiuni specifice pentru a proteja consumatorii de utilizarea înșelătoare a indicațiilor geografice neînregistrate.

Absența unui sistem de înregistrare înseamnă că nu ar exista niciun registru public, în care ar putea fi identificate denumirile de indicații geografice deja existente, precum și proprietarii relevanți. Acest lucru ar putea duce la incertitudine cu privire la existența sau la domeniul de aplicare a protecției. De asemenea, ar fi mult mai dificil să se asigure respectarea protecției acordate. O procedură de înregistrare la nivelul UE ar putea să urmeze exemplul sistemelor de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele agricole (pentru care există deja un sistem de înregistrare la nivelul UE). Astfel, în cazul unui litigiu, înregistrarea ar oferi mai multă certitudine, îndeosebi în ceea ce privește drepturile de punere în aplicare. Bineînțeles, odată cu introducerea unui sistem cu o procedură de înregistrare, întreprinderile ar fi nevoite să efectueze sarcini administrative legate de acest proces (depunerea unei cereri de înregistrare, contestații, potențiale taxe etc). Acest lucru ar genera unele costuri administrative. Costurile suplimentare care ar rezulta și din gestionarea ulterioară a indicației geografice acordate (de exemplu, punerea în aplicare, litigii).

5.1. Rolul administrațiilor naționale într-un sistem de înregistrare european

În cazul în care se ajunge la un acord cu privire la un sistem de înregistrare, s-ar pune problema punerii la punct a unei proceduri de înregistrare. Cererile de înregistrare a indicațiilor geografice trebuie analizate în funcție de contextul local relevant (inclusiv cunoștințele legate de caracteristicile materiilor prime locale, tradițiile locale etc.). Ar putea fi dificil ca responsabilitatea efectuării acestor sarcini să revină exclusiv unui singur organism central al UE. Pe de altă parte, dacă li s-ar permite experților locali să examineze condițiile de acordare a protecției, există riscul apariției unor practici locale divergente. Acest lucru ar putea dăuna coerenței și credibilității globale a sistemului.

În cazul produselor agricole, această problemă a fost rezolvată prin intermediul unui sistem în două etape, în cadrul căruia autoritatea centrală încredințează acest aspect al analizei autorităților naționale cele mai apropiate de mediul geografic și de factorii umani în cauză. În cadrul acestui model, ar trebui făcută o distincție clară între criteriile comune la nivelul UE, care trebuie verificate de autoritatea centrală, și particularitățile locale, care ar fi verificate de mai multe autorități locale.

5.2. Gestionarea unui registru la nivelul UE

În prezent, în cazul produselor agricole, Comisia Europeană este cea care gestionează registrul indicațiilor geografice la nivelul UE. Acest tip de registru al indicațiilor geografice pentru produsele neagricole ar putea fi gestionat în mod asemănător sau ar putea fi delegat unei agenții UE nou-înființate sau existente.

Întrebări:

29. În cazul în care s-ar elabora un nou sistem, considerați că ar trebui să existe o procedură de înregistrare pentru a proteja indicațiile geografice pentru produsele neagricole?
30. Considerați că potențialele costuri legate de un sistem de înregistrare al indicațiilor geografice sunt mai mari decât cele legate de un sistem fără înregistrare?
31. Considerați că procedura de înregistrare ar trebui să includă un element național, de exemplu verificarea respectării specificațiilor produsului, a zonei geografice indicate, a calității, a reputației etc.?

5.3. Procedura de înregistrare

5.3.1. Solicitanții

Dacă s-ar introduce o procedură de înregistrare la nivelul UE, ar trebui, în primul rând, să se determine cine are dreptul să depună o cerere de protecție.

În cadrul actualului sistem de protecție a indicațiilor geografice la nivelul UE, de regulă, un grup de producători (sau, în cazuri excepționale, un producător individual) pot depune cereri de înregistrare a unei denumiri de indicație geografică legate de zone din interiorul sau din afara UE. Nu există motive care să justifice o abordare diferită în cazul produselor neagricole.

Cu toate acestea, rezultatele studiului arată că în unele state membre camerele de comerț, comunitățile locale, organismele de stat sau asociațiile de consumatori sunt în măsură să solicite protecția indicațiilor geografice⁴⁸. Dacă asociațiile de consumatori și organismele de stat ar avea dreptul să solicite protecția indicațiilor geografice, acest lucru ar consolida componenta de calitate a specificațiilor produsului. Cu toate acestea, producătorii trebuie să rămână direct implicați în stabilirea normelor care urmează să fie aplicate în procesele lor de producție⁴⁹.

Întrebări:

32. În cazul în care se creează un nou sistem, considerați că producătorii și asociațiile acestora ar trebui să fie singurele persoane care au dreptul de a solicita înregistrarea indicațiilor geografice pentru produsele neagricole sau considerați că ar trebui să li se permită și altor organisme să solicite acest lucru? În caz afirmativ, care ar fi acestea?
33. Considerați că producătorii ar trebui să aibă dreptul de a depune cereri individuale?

5.3.2. Opoziția la înregistrarea unei indicații geografice

Pentru a asigura credibilitatea și securitatea juridică a unui sistem, este important să li se permită părților interesate să se opună înregistrării unei etichete ca indicație geografică. Scopul procedurii de opoziție ar putea fi, în primul rând, acela de a se asigura că eticheta de indicație geografică îndeplinește condițiile cerute (de exemplu, că nu este o denumire

⁴⁸ Studiul, p. 302.

⁴⁹ *Ibid*, p. 303.

generică) și că protecția care se acordă nu pune în pericol drepturi deja existente (de exemplu, indicații geografice omonime, mărci). În prezent, legislația agricolă a UE permite obiecții din partea statului membru sau a autorităților dintr-o țară terță sau a oricărei persoane fizice sau juridice care are un interes legitim și care este stabilită într-o țară terță sau care este stabilită ori își are reședința într-un stat membru diferit de cel în care s-a depus cererea pentru înregistrarea⁵⁰.

Întrebare:

34. În cazul în care s-ar crea un nou sistem, ați fi de acord că ar trebui inclusă o procedură de opoziție și că aceasta ar trebui să fie deschisă aceluiași părți interesate ca și în cadrul sistemului privind produsele agricole?

5.3.3. Taxe

La nivel mondial, există în general o taxă pentru înregistrarea mărcilor și a brevetelor și, potrivit studiului, nouă autorități naționale colectează taxe pentru înregistrarea indicațiilor geografice⁵¹. Acest număr a crescut la zeceodată cu aderarea Croației. Taxele pot contribui la acoperirea costurilor gestionării înregistrării indicațiilor geografice. De asemenea, ar limita cererile de înregistrare la proiecte de afaceri solide și serioase. Pe de altă parte, taxele pot descuraja mai ales grupurile mici de producători de la a utiliza sistemul. În prezent, înregistrarea indicațiilor geografice la nivelul UE în sectorul agricol este gratuită⁵².

Întrebări:

35. Considerați că este necesară plata unei taxe pentru a proteja indicațiile geografice pentru produsele neagricole la nivelul UE prin intermediul înregistrării?
36. Ce nivel al taxei de înregistrare considerați că ar fi echitabil?

6. Domeniul de aplicare a protecției

6.1. Nivelul protecției acordate

Pentru a produce rezultatele dorite, protecția juridică acordată trebuie să ofere protecție adecvată împotriva unei serii întregi de comportamente și de practici care ar putea fi dăunătoare pentru titularul indicației geografice și pentru consumator. Cu toate acestea, o astfel de protecție nu trebuie să constituie un obstacol nejustificat în calea concurenței pe piața internă.

Acordul TRIPS prevede două tipuri de protecție: un sistem general, care stabilește standarde de protecție minime pentru toate tipurile de produse (articolul 22) și un sistem specific, menit să ofere un grad mai ridicat de protecție doar pentru vinuri și produse spirtoase (articolul 23).

Articolul 22 din Acordul TRIPS conține o obligație generală pentru statele membre ale OMC de a asigura protecția împotriva utilizării înșelătoare a IG și împotriva unei utilizări care

⁵⁰ Articolul 51 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare.

⁵¹ A se vedea anexa I la studiu.

⁵² În cazul produselor agricole și alimentare, statele membre au posibilitatea de a solicita plata unei taxe pentru acoperirea costurilor de gestionare a sistemului la nivel național (articolul 47 din Regulamentul (UE) nr. 1151/2012).

constituie un act de concurență neloială. UE a acordat deja un nivel mult mai ridicat de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele agricole. Prin urmare, în cazul în care s-ar crea un nou sistem, un tratament diferit al produselor neagricole ar putea fi dificil de justificat. Acest lucru ar putea avea, de asemenea, un impact negativ asupra strategiei UE de a obține niveluri mai ridicate de protecție a indicațiilor geografice ale UE în țările terțe.

Cu toate acestea, articolul 23 alineatul (1) din Acordul TRIPS stabilește un nivel mult mai ridicat de protecție, care impune statelor membre ale OMC să împiedice utilizarea unei indicații geografice pentru vinuri sau produse spirtoase care nu sunt originare din zona geografică delimitată de indicația geografică, chiar dacă adevărata origine a bunurilor este de asemenea indicată sau dacă indicația geografică este utilizată în traducere ori este însoțită de expresii precum „de genul”, „de tipul”, „de stilul”, „imitație”. Indicațiile geografice pentru vinuri și produse spirtoase trebuie protejate, chiar dacă utilizarea lor abuzivă nu ar induce în eroare publicul.

O astfel de protecție sporită ar aduce beneficii considerabile pentru producătorii care au indicații geografice pentru produsele neagricole. De asemenea, aceștia ar beneficia de protecția acordată numelui utilizat în traducerea în toate limbile oficiale ale Uniunii Europene sau însoțit de expresii cum ar fi „gen” și „tip”. Cu toate acestea, ar crește riscul de litigii între producători, deoarece ar exista posibilitatea ca acestea să se refere nu numai la utilizarea unei denumiri de indicație geografică, ci și la utilizarea acesteia în traduceri și în anumite expresii.

Întrebări:

37. Care ar trebui să fie domeniul de aplicare al protecției acordate indicațiilor geografice pentru produsele neagricole în UE?
38. Considerați că protecția acordată indicațiilor geografice pentru produsele neagricole corespund garanțiilor existente deja la nivelul UE pentru produsele agricole? În caz afirmativ, în ce măsură?

6.2. Monitorizarea și asigurarea respectării drepturilor legate de indicațiile geografice

Indicațiile geografice sunt drepturi de proprietate intelectuală speciale din punctul de vedere al naturii lor juridice, cu alte cuvinte nu reprezintă o proprietate privată individuală, ci aparțin unei întregi comunități de producători care respectă cerințele predefinite din caietul de sarcini și au o legătură cu o zonă geografică. De asemenea, acești producători sunt purtătorii anumitor valori esențiale pentru întreaga comunitate, de exemplu tradițiile locale și patrimoniul cultural. Din acest motiv, autoritățile publice sprijină adesea producătorii locali de produse cu indicații geografice și asigură respectarea drepturilor acestora. De exemplu, UE a instituit o protecție din oficiu a indicațiilor geografice pentru produsele agricole, în virtutea căreia autoritățile publice sunt responsabile pentru punerea în aplicare a unui sistem de verificare a conformității cu cerințele legale și de asigurare a bunei funcționări a sistemului. Cu toate acestea, introducerea unui sistem similar pentru indicațiile geografice pentru produsele neagricole ar impune obligații suplimentare și ar genera costuri pentru autoritățile publice.

Întrebare:

39. Ați prefera ca sistemul de monitorizare și de asigurare a respectării drepturilor indicațiilor geografice pentru produsele neagricole să fie exclusiv privat, public sau o combinație între public și privat? Vă rugăm să explicați, ținând seama, dacă este posibil, de eficacitatea și costurile acțiunilor de asigurare a respectării drepturilor.

6.3. Durata protecției pentru indicațiile geografice pentru produsele neagricole

Pentru anumite drepturi de proprietate intelectuală, cum ar fi brevetele, desenele sau modelele, menținerea unui monopol pentru o perioadă foarte lungă nu ar fi benefică pentru societate. În consecință, protecția juridică a acestora are o durată limitată. Se pare că acest lucru nu este valabil în cazul mărcilor și a indicațiilor geografice care protejează anumite denumiri. De exemplu, o marcă comunitară înregistrată este valabilă timp de zece ani de la data la care a fost depusă cererea, iar înregistrarea poate fi reînnoită timp de zece ani, pe o perioadă nedeterminată. Un sistem unitar de indicații geografice pentru produsele agricole - a cărui rațiune este aceea de a conserva patrimoniul, tradițiile și know-how-ul regional/local - este protejat pe termen nelimitat, fără vreo cerință de reînnoire. Majoritatea statelor membre care au instituit un sistem *sui generis* de protecție a indicațiilor geografice pentru produse neagricole oferă, de asemenea, protecție pe termen nelimitat, fără vreo cerință de reînnoire.

Întrebare:

40. Considerați că protecția indicațiilor geografice pentru produsele neagricole ar trebui să fie acordată pe o perioadă nelimitată sau pe o perioadă limitată cu posibilitate de reînnoire? Dacă sugerați o perioadă limitată, cât de lungă ar trebui să fie aceasta?

7. După înregistrare

7.1. Anularea protecției

Pot exista situații în care protecția acordată ar trebui să se încheie, chiar dacă protecția indicațiilor geografice a fost acordată pe termen nelimitat sau dacă perioada definită nu a luat sfârșit. Protecția ar putea fi anulată, la fel ca în domeniul indicațiilor geografice pentru produsele agricole, dacă produsele nu respectă condițiile prevăzute în specificații sau dacă nu este introdus pe piață, pe durata unei perioade de timp considerabile, niciun produs care face obiectul indicației geografice⁵³. O procedură de anulare ar putea fi gestionată de către organismul responsabil de înregistrare sau, alternativ, direct de către o instanță. Această procedură ar oferi un nivel suplimentar de control și ar contribui la credibilitatea globală a potențialului sistem, dar ar putea crea incertitudine pentru titularii de drepturi și ar putea conduce la creșterea costurilor pentru organismul responsabil pentru acest proces.

⁵³ Articolul 54 din Regulamentul nr. 1151/2012.

Întrebări:

41. Sunteți de acord că ar trebui să existe posibilitatea de a anula o indicație geografică după înregistrare?
42. Cine ar trebui să aibă dreptul de a solicita anularea unei indicații geografice?
43. În cazul în care s-ar institui un nou sistem, ați fi de acord cu introducerea unei proceduri de anulare care să aibă aceiași termeni și aceleași condiții ca cea privind indicațiile geografice pentru produsele agricole?

7.2. Potențialele conflicte între indicațiile geografice și mărci

Ar trebui definit un raport clar între un potențial sistem de indicații geografice pentru produsele neagricole și dreptul mărcilor, pentru a evita incertitudinea juridică și confuzia legate de denumirile conflictuale.

Principiul general al dreptului proprietății intelectuale aplicabil mărcilor, desenelor și modelelor, brevetelor etc. prevede că dreptul anterior prevalează (este vorba de principiul „prior in tempore, potior in jure”). Aplicarea acestui principiu în contextul raportului dintre mărci și indicațiile geografice pentru produsele agricole ar putea contribui la simplificarea întregului sistem.

Sistemul unitar de indicații geografice pentru produsele agricole conține dispoziții specifice privind raportul dintre indicațiile geografice și mărcile. Acestea sunt:

- a) reputația unei mărci deja existente poate împiedica înregistrarea unei indicații geografice, dacă această înregistrare ar putea induce în eroare consumatorii cu privire la adevărata identitate a produsului;
- b) orice marcă care nu se încadrează în această situație și pentru care a fost depusă o cerere, care a fost înregistrată sau care este consacrată prin utilizare de bună credință înainte de data depunerii cererii de înregistrare a unei indicații geografice la nivelul UE ar trebui să coexiste cu indicația geografică înregistrată;
- c) înregistrarea unei indicații geografice ar trebui să împiedice înregistrarea unei mărci pentru care a fost depusă o cerere ulterior indicației geografice, în cazul în care înregistrarea mărcii ar intra în conflict cu protecția acordată indicației geografice. În acest caz, oficiile pentru mărci naționale sau europene ar trebui să refuze din oficiu înregistrarea mărcii.

Pentru a asigura claritatea și consecvența la nivelul UE, s-ar putea argumenta că aceleași norme ar trebui să se aplice și protecției indicațiilor geografice pentru produsele neagricole.

Întrebări:

44. Considerați că indicațiile geografice și mărcile ar trebui să fie supuse în mod strict principiului „prior in tempore, potior in jure” (cu alte cuvinte, dreptul anterior prevalează întotdeauna)?
45. Considerați că, în anumite condiții, indicațiile geografice ar trebui să se impună în fața mărcilor? Vă rugăm să explicați.

Concluzii

Toate părțile interesate sunt invitate să își prezinte observațiile privind aspectele prezentate în prezenta carte verde, prin formularea unui răspuns la întrebările specifice enumerate. Răspunsurile trebuie trimise prin e-mail la următoarea adresă și trebuie să parvină Comisiei până la 28 octombrie 2014: MARKT-CONSULTATION-GIs@ec.europa.eu.

Răspunsurile primite vor fi publicate pe site-ul DG Piața internă și servicii, cu excepția cazului în care solicitați contrariul. Este important să citiți declarația specifică de confidențialitate atașată acestui document de consultare pentru a obține mai multe informații despre modul în care vor fi prelucrate datele și contribuțiile dumneavoastră personale.